

Veiledning til spørsmålene i undersøkelsen

Definisjon av kulturhistorisk bygning i forbindelse med undersøkelsen:

Med kulturhistorisk bygning menes i denne sammenheng en stående bygning som inngår i museets samling. Museet trenger ikke eie bygningen, men den må inngå i en samling som museet forvalter.

Det skal dermed ikke rapporteres på demonterte bygninger, ei heller på bygninger som er oppført for og i bruk til museumsformål, som for eksempel Henie Onstad kunstsenter, selv om disse kan ha stor verneverdi. Andre byggverk som jernbanelinjer og kaianlegg skal heller ikke rapporteres.

Museene rapporterer årlig inn antall kulturhistoriske bygninger i sine samlinger gjennom museumsstatistikken. For 2017 ble det innrapportert i alt 4 666 kulturhistoriske bygninger i fra museene i det nasjonale museumsnettverket. Statistikkrapporteringen kan være et nyttig utgangspunkt for å besvare denne undersøkelsen

Spørsmålene i undersøkelsen:

Registreringsnummer

Bygningens registreringsnummer. Unik Museums-ID, registreringsnummer i Primus, SEFRAK-nummer eller lignende. Registreringsnummeret må være unikt, og gjenkjennbart for museet i etterkant, slik at Kulturrådet kan benytte dette i videre kommunikasjon med museet.

Kommunenummer

Oppgi bare siffer. For eksempel 1101 for Eigersund.

Eksakt plassering

Kartkoordinater. Benytt fortrinnsvis EUREF89 UTM33. Man kan finne koordinatene ved å benytte norgeskart.no. Gå inn på nettsiden, zoom inn på den aktuelle bygningen som skal rapporteres, legg markøren over bygningen og les av koordinatene i nedre høyre hjørne på skjermbildet. Om annet koordinatsystem/datum benyttes ber vi om at dette oppgis.

Navn på bygning

Det egennavnet som museet benytter i sin registrering av bygningen.

Tidspunkt for oppføring

Ta utgangspunkt i ferdigstillelse. Skriv bare inn ett årstall, for eksempel 1765. Om det er usikkerhet rundt oppføring, hvis man for eksempel bare vet at bygningen er oppført mellom 1650 og 1700, velger man middelverdien, i dette tilfellet blir det da 1675. Ved stor usikkerhet kan dette kommenteres i kommentarfeltet sist i skjemaet.

Opprinnelig hovedfunksjon

Her velges ett alternativ. Om det er tvil om hovedfunksjon, for eksempel en bolig på en prestegård, der både *Bolig/bosetning* og *Offentlig forvaltning* var viktige sider ved bygningen, kan andre hovedfunksjoner som ikke oppgis under dette punktet føres opp i kommentarfeltet sist i skjemaet. Det kan velges blant følgende alternativer:

Bolig/bosetning	Hendelse/tro/tradisjon	Overnatting/servering
Energiforsyning	Industri/fremstilling/produksjon	Reindrift
Ferdse/samferdsel/kommunikasjon	Jakt/fangst	Rekreasjon/fritid
Fiske	Krigshistorisk	Religion
Forsvar	Kultur	Tømmerfløting
Gjenreisning	Landbruk	Undervisning/forskning
Gravminne	Museum	Uspesifisert
Handel	Offentlig forvaltning	Utmarksbruk
Helse/pleie	Okkupasjon	Vannforsyning/renovasjon

- Alternativet *Religion* benyttes for kirkebygg, bedehus o.l.
- Alternativet *Hendelse/tro/tradisjon* kan benyttes for bygninger det knytter seg spesielle hendelser til og hvor disse hendelsene er vesentlige for ivaretagelse og formidling av bygningen
- Alternativet *Okkupasjon* benyttes om militære bygninger oppført under andre verdenskrig av okkupasjonsmakten, eller på ordre fra okkupasjonsmakten
- Alternativet *Krigshistorisk* benyttes om bygninger som det knytter seg krigshistoriske hendelser til, men som ikke omfattes av Okkupasjon
- Alternativet *Forsvar* benyttes om bygninger oppført i tilknytning til forsvaret av landet, og som ikke omfattes av Okkupasjon eller Krigshistorisk. Eksempel på dette kan være militære bygninger oppført under Den kalde krigen
- Alternativet *Gjenreisning* benyttes om bygninger som ble reist som erstatning for bygninger som ble brent i Finnmark og Nord-Troms under andre verdenskrig. Kan også benyttes om bygninger som ble reist som direkte erstatning for bygninger som ble bombet for eksempel i Bodø under andre verdenskrig

Nye hovedfunksjoner

Dersom bygningen endret hovedfunksjon før den kom i museumsforvaltning (før den ble en del av en samling) skal dette oppgis. Ved flere funksjonsendringer er det den funksjonen som bygningen representerer slik den står på museet i dag som skal oppgis. Her benyttes samme alternativer som under forrige spørsmål. **Dette er ikke et obligatorisk felt, og fylles bare ut om det har vært funksjonsendringer før bygningen kom i museumsforvaltning.**

Bygningstype

Den bygningstypen som bygningen representerer slik den fremstår på museet. Om hovedfunksjon for eksempel er *Forsvar* kan dette her presiseres til *Bunker*. Velg kun ett alternativ. Om flere alternativer er relevante så beskriv dette i kommentarfeltet sist i skjemaet. Om ingen av valgmulighetene er relevante så merk av boksen *Annen bygningsart*, og beskriv i kommentarfeltet nederst i skjemaet. Det kan velges mellom følgende alternativer:

Administrativ bygning/kontorbygning	Hangar	Produksjonslokale
Apotek	Hospital/sykehjem	Restaurant/kafe
Arbeiderbolig	Hovedbygning/våningshus	Rorbu
Atelier	Hytte/fritidsbolig	Røykstue
Badstu/bad/badehus	Hønsehus/fuglehus	Rådhus
Bakeri	Idrettshall	Sag
Bank/børsbygning	Inntakshus	Sel (seterbu)
Barnehage	Internat/forlegning	Sjøhus/sjøbod/brygge
Barnehjem/ barnevernsinstitusjon	Ishus	Skole
Bensinstasjonsbygning	Kantine/kjøkken	Slusevokterbolig
Bibliotekbygning	Kapell	Smie
Blokkhus	Kasematt	Stasjonsbygning
Bolig	Kirke	Støpul (klokketårn)
Boligblokk/bygård	Kjelehus	Svømmehall
Borg/slott	Kjeller/jordkjeller/ potetkjeller	Synagoge
Brakke	Kjone (tørkehus)	Teater/kino/konserthus
Brannstasjon	Kloster	Teknisk bygning
Brønnhus	Kommandoplass	Telefonkiosk
Bunker	Kraftstasjon	Tempel
Bur/stabbur	Kvernhus/mølle	Tinghus/rettslokale
Dekningsrom	Lager/godsbygning	Tollbod
Driftsbygning	Leskur	Treningslokale
Drivhus	Loft/sengebu	Tåkeklokke
Dukkestue/lekestue	Lukehus	Tårn
Eldhus/bryggerhus	Lysthus/paviljong	Ungdomshjem
Fabrikkbygning	Låve	Utedo
Fangsthytte	Magasin	Uthus/skjul/skur
Fengsel	Maskinhus	Utkikkspost
Fjøs/stall	Melkebod/masstue	Vaktstue
Forbrenningsanlegg	Moské	Verftsbygning/båtbyggeri
Forretningsbygg/butikk/ handel/kiosk	Museum/galleri	Verksted
Forsamlingslokale/selskap- lokale/samfunnshus	Mødre hjem	Veveri
Fort/festning	Naust/båthus	Vinsjhus
Fryseri	Observasjonspost	Vognhall/trikkehall/lokomotiv- stall
Fyr	Overnattingssted	Vognskjul
Gamme	Pelsdyrfarm	Vokterbolig
Garasje	Politistasjon	Annen bygningsart, beskriv i kommentarfeltet til slutt
Gjestehus		

Etnisk tilhørighet eller minoritetstilhørighet

Oppgis dersom bygningen kan knyttes til en spesiell etnisk gruppe eller minoritet utover norsk. Om bygningen har hatt annen etnisk tilhørighet eller minoritetstilhørighet enn valgmulighetene i listen, beskriv i kommentarfeltet nederst i skjemaet. **Dette er ikke et obligatorisk felt, og fylles bare ut om det er aktuelt.** Det kan velges mellom følgende alternativer:

Jødisk
Kvensk/norsk-finsk
Skogfinsk
Rom
Romani
Samisk
Annen etnisk tilhørighet eller minoritetstilhørighet utover norsk, beskriv i kommentarfeltet til slutt

Bebygd areal

Arealet som bygningen opptar i terrenget oppgitt i kvadratmeter, bygningens «fotavtrykk». Oppgi kun med siffer, for eksempel 12 for en bygning med bebygd areal på 12 kvadratmeter.

Bruttoareal

Samlet gulvareal oppgitt i kvadratmeter for alle etasjer/plan, målt fra ytterveggen yttersider. Altså bruttoareal (BTA) uavhengig av takhøyde. Oppgi kun med siffer, for eksempel 250 for en bygning med bebygd areal på 250 kvadratmeter.

Hovedkonstruksjonstype og –materiale

Her velges ett alternativ. Om ingen av valgmulighetene er relevante så merk av boksen *Annet*, og beskriv i kommentarfeltet nederst i skjemaet. Det kan velges blant følgende alternativer:

Tre, bindingsverk	Mur/stein, naturstein
Tre, gammekonstruksjon	Mur/stein, teglstein, betongstein eller liknende
Tre, grind/stav	Mur/stein, annen
Tre, lafteverk/tømmer	Støpt, betong
Tre, reisverk	Støpt, annen
Tre, skjelerverk	Metall
Tre, sleppvegg	Jord/torv
Tre, annen	Glass
Mur/stein, kunstig steinmateriale	Annet, beskriv i kommentarfeltet til slutt

Stil

Stilart oppgis dersom bygningen er kjennetegnet av en bestemt stilart slik den fremstår i dag. Dette er ikke et obligatorisk felt, og fylles bare ut om det er aktuelt. Det velges da blant følgende alternativer:

Art deco	Gotikk	Nyromansk stil (historisme)
Art nouveau (jugend)	Louis seize-stil	Postmodernisme
Barokk	Nordisk nybarokk	Renessanse
Brutalisme	Nybarokk (historisme)	Rokokko
Dekonstruktivisme	Nyfunksjonalisme	Romansk stil
Dragestil	Nygotikk (historisme)	Senmodernisme
Empirestil	Nyklassisisme	Strukturalisme
Funksjonalisme	Nyrenessanse (historisme)	Sveitserstil

Samlet vurdering av teknisk tilstand, tilstandsgrad (TG 0-3)

Fastsettelsen av samlet tilstandsgrad for bygningen baseres på observasjon, og en samlet vurdering av relevante symptomer. *NS-EN 16096:2012 Bevaring av kulturminner. Tilstandsanalyse av fredede og verneverdige byggverk* foreslår at hver enkelt bygningsdel tilstandsvurderes, og at det for hver bygningsdel angis en tilstandsgrad (TG 0-3). I henhold til standarden skal tilstandsgraden reflektere de mest skadede delene når en gruppe bygningsdeler skal graderes samlet.

Noen bygningsdeler er mer kritiske enn andre. Kritiske bygningsdeler er for eksempel lastebærende bygningsdeler, og bygningsdeler som utgjør bygningens «klimaskall». Disse bygningsdelene kan tillegges høyere vektning i vurderingen av samlet tilstandsgrad enn andre bygningsdeler. Mer konkret kan slike kritiske bygningsdeler være fundamenter, vegger, søyler/pilarer/halvpilarer, buer/hvelv/kupler, vinduer/dører, gulv, piper, takkonstruksjoner og overdekning (inklusive takrenner/nedløp/vindskier). Skader på andre bygningsdeler som for eksempel innvendig listverk eller rekkverk, bør ikke vektet like tungt i vurdering av samlet tilstandsgrad som skader på kritiske bygningsdeler.

Fire tilstandsgrader benyttes:

TG 0: Ingen symptomer
TG 1: Svake symptomer, for eksempel slitt maling eller mosedannelse på takstein
TG 2: Vesentlige symptomer, for eksempel lokale råteskader i panelbord som krever utbedring/utskifting
TG 3: Kraftige/alvorlige symptomer, for eksempel taklekkasjer med påfølgende fuktskader og risiko for sopp. TG 3 omfatter også kollaps i konstruksjoner og total funksjonssvikt

Har museet allerede gjennomført tilstandsanalyse av bygningen, og museet mener at tilstanden ikke har endret seg, kan denne legges til grunn.

Årstall for tilstandsvurderingen

Her oppføres et årstall, altså fire siffer.

Overordnet tiltaksklasse (TK 0-3)

Kulturrådet anbefaler at det ved registrering av symptomer også gjøres en risikovurdering/konsekvensanalyse med fokus på sannsynlighet for at/eller hvor raskt ytterligere nedbrytning vil oppstå, og at det defineres en overordnet tiltaksklasse for bygningen som helhet, basert på standarden. Om museet velger å gjøre dette i forbindelse med undersøkelsen, eller har gjort dette tidligere, ber vi om at overordnet tiltaksklasse oppgis.

Dette er ikke et obligatorisk felt, og fylles bare ut om museet har definert tiltaksklasse.

Fire tiltaksklasser benyttes:

TK 0: Ingen tiltak
TK 1: Vedlikehold/forebyggende konservering
TK 2: Moderate reparasjoner og/eller ytterligere undersøkelse
TK 3: Store inngrep basert på diagnose

Anslått kostnad (evt. tidsforbruk) for utbedring av skader fra TG2/3 til TG 1

Opgis om man har beregnet kostnad for istandsetting av en bygning i TG3 eller TG2 opp på TG1-nivå (enten basert på tilbud eller kostnadsberegnet av museet selv). I anslått kostnad er det viktig at alle kostnader knyttet til istandsetting tas med, inklusive rigg, drift og uforutsette kostnader. Beregnet tidsforbruk kan eventuelt oppgis om man har beregnet dette i stedet for kostnad.

Dette er ikke et obligatorisk felt, og fylles bare ut om museet har gjennomarbeidede og pålitelige kostnadsoverslag.

Forvaltende museum

Museum som tildeles midler over Kulturdepartementets budsjett, Kapittel 328. Post 70 (Det nasjonale museumsnettverket). Her velges ett alternativ blant de 62 museene i nettverket.

Nåværende eier

Juridisk eier av bygningen. Dette trenger ikke være museet som forvalter bygningen. Her er det tre alternativer å velge blant:

Museet selv
Offentlig eie
Privat eie (privatperson, lag/forening, stiftelse e.l.)

Faktisk vedlikeholdsansvar

Den/de som bærer ansvaret for vedlikehold og restaureringer. Ofte museet selv, men kan være andre som for eksempel en kommune.

Her er det seks alternativer å velge blant:

Museet selv
Kommune
Fylkeskommune
Statsbygg
Annen offentlig etat, beskriv i kommentarfeltet til slutt
Privat, beskriv i kommentarfeltet til slutt

Utgifter til vedlikehold

Den/de som dekker hovedutgiftene til vedlikehold og restaurering, museet selv eller andre (for eksempel gjennom tilskudd over Riksantikvarens bevaringsprogrammer). Her er det mulig å krysse av flere valg.

Her er det syv alternativer å velge blant:

Museet selv
Kommune
Fylkeskommune
Statsbygg
Riksantikvaren
Annen offentlig etat, beskriv i kommentarfeltet til slutt
Privat, beskriv i kommentarfeltet til slutt

Fredning

Opggi om bygningen er fredet etter Kulturminneloven eller ikke. På dette spørsmålet er det to svaralternativer:

Fredet
Ikke fredet

Museets overtakelse

Årstall for når bygningen kom i museumsforvaltning, altså ble del av en samling for første gang (aksisjon). Skriv bare inn ett årstall, fire siffer.

Er bygningen flyttet til museet

Er bygningen overtatt på opprinnelig plass eller er den flyttet til museet. Det som etterspørres her er ikke om bygningen er flyttet, men om den ble flyttet da den ble en del av en samling eller er flyttet etter at den kom i museumsforvaltning. På dette spørsmålet er det to svaralternativer:

Bevart på opprinnelig plass
Flyttet til museet

Museets bruk av bygningen

Hvordan museet benytter bygningen i dag. Her er det mulig å krysse av flere valg, blant følgende alternativer:

Miljøutstilling
Annen formidling
Administrasjon
Lager
Magasin
Ikke i bruk
Leies ut til ekstern aktør
Annet, beskriv i kommentarfeltet til slutt

Kommentarer og andre opplysninger

Dette kan være korte, generelle beskrivelser av arkitektur, håndverksmessige særtrekk, lokale/regionale byggeteknikker, kjente større ombygginger, flyttinger eller lignende som er av betydning og verdi for museet. Feltet kan også benyttes til presiseringer av øvrige felter i skjema, som for eksempel bygningstype.

Dette er ikke et obligatorisk felt, og fylles bare ut om det er aktuelt.